

воденицата и непосредствената ѝ връзка с реката, свързани с негативната оценка за място, обитавано от демонични сили в тъмната част на деня. (Николов 1996)

В зависимост от механиката, водениците са няколко вида – караджейка, долапкиня и Дунавска воденица. (РОРЧДД)

Водениците в Егрек са караджейки. При този вид, смляното брашно не се отделя от триците и излиза черно, оттам идва и названието на воденицата – караджейка /от турски „кара” – черно/.

Христо Вакарелски подробно описва действието и механизма на този вид воденици. Двигателният механизъм се състои от хоризонтално водно колело, отвесна дървена и метална ос, върху които лягат мелничните камъни – горният се върти, а долният е неподвижен. Между тях става смилането на зърното, което преди това се изсипва в дървен кош, разположен над воденичните камъни. От центробежната сила брашното се изхвърля и събира в дървен сандък. Задвижването на воденицата-караджейка става директно от водата, която се отвежда по улей и пада върху водното колело, което чрез вертикален вал задвижва мелничния камък. (Вакарелски 1974, 355-358)

Егрекчани ценят изключително много водениците си и продължават да мелят брашно, така както са го правили техните прадеди. За разлика от други места, където водениците си имали собственик или воденичар /мелничар, дерменджия/, егрешките нямат. Те са „орташки”, което ще рече за общо ползване, всеки си смилва брашното или фуража. Разпределението е направено по следния начин: жителите от долната махала мелят брашно в двете воденици в тяхната махала; двете воденици в горния край на селото се ползват от горната махала; а от центъра мелят в централната. Когато трябва нещо да се ремонтира, хората го правят с общи усилия и средства. Най-често се налагат ремонти на покривите с каменни плочи и „начукване” на воденичните камъни, които трябва да са грапави, за да мелят. Това става с чук, като се отнемат люспи от повърхността на камъка. Ремонтът на механизмите не е сложен, рядко се налага нещо да се поправя. Втората воденица, в долната махала /вляво под пътя, при влизане в селото/, е ремонтирана през 1981 г. Леки ремонти са извършвани и по другите, изключения правят тази в централната махала /срещу детската градина/ и първата при влизане в селото /вдясно под пътя/. На няколко от водениците е променен видът на „вадите” /улеите/, които довеждат водата от реката до тръбата. В момента са направени частично с цимент, за да не „таи” водата,